

[Dorit Myltoft]

Det Radikale Venstre kan anbefale denne ændring af folkeskoleloven.

Den første del i lovforslaget er, som der står i bemærkningerne, at der bliver parallelitet mellem de kommunale skolefritidsordninger og de øvrige kommunale pasningstilbud for børn og unge inden for bistandslovens rammer. Det skulle være uproblematisk at få denne hjemmel ind i loven.

Den anden del af forslaget kan ligeledes anbefales af Det Radikale Venstre. Det bliver spændende at se resultaterne af den iværksatte landsdækkende undersøgelse. Jeg forudser, at undersøgelsen vil vise, at der er sket brud på hundrede år gamle traditioner ved styrelsen af skolerne. Det er forventeligt, at der er brud i en brydningstid.

Det Radikale Venstre ser frem til redegørelsen i efteråret 1993.

Merethe Due Jensen (KRF):

Jeg skal på Kristeligt Folkpartis vegne give tilslutning til lovforslaget om at give kommunerne hjemmel til at yde hel eller delvis friplads til skolefritidsordninger, idet jeg dog skal bemærke, at vi ønsker, at fripladsydelse også skal gælde for børn, der er tilsluttet de private friskoler og deres skolefritidsordninger.

Vi er naturligvis også indstillet på at vente på resultatet af den landsdækkende undersøgelse af det kommunale skolevæsen, som forhåbentlig kommer til efteråret, og som kan give os et brugbart vurderingsgrundlag for en eventuel revision.

Undervisningsministeren (Ole Vig Jensen):

Jeg vil gerne takke alle ordførerne for den meget positive modtagelse af dette lovforslag, som skaber lovhjemmel for, at der kan ydes hel eller delvis friplads ved skolefritidsordningerne i kommunen, og for tilslutningen til, at vi tilvejebringer et ordentligt grundlag, på hvilket vi kan vurdere skolestyrelsernes virke i den periode, der nu er forløbet.

Til hr. Køpke Christensen vil jeg sige, at jeg tror, alle forestillede sig det som noget helt selvfølgeligt, at man havde mulighed for at yde hel eller delvis friplads på skolefritidsordningerne, som man har det i de øvrige pasningsordninger. Men vi er altså blevet opmærksom på, at det kræver lovhjemmel. Det er derfor, vi

kommer med forslaget, og det har virkning fra 1. januar 1993. Det mener jeg alle parter – sådan som jeg har hørt det i dag, også af hr. Køpke Christensen – synes er en god og rigtig måde at håndtere det på.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling

vedtoges uden afstemning.

Tredje næstformand (Lilli Gyldenkilde):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Uddannelsesudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Første behandling af lovforslag nr. L 202:

Forslag til lov om ændring af lov om voksenuddannelsesstøtte. (Udvidelse af reglerne om uddannelse og jobrotation for privatansatte m.v.).

Af undervisningsministeren (Ole Vig Jensen).

(FremSAT 24/2 93).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Lone Møller (S):

Dette forslag er et supplement til aktiveringsforliget af maj 1992. De nye orlovs- og rotationsordninger, som trådte i kraft den 1. juli, har vist sig ikke at have den forventede gennemslagskraft. Nogle af årsagerne er allerede kendte, og dette forslag er et forsøg på at skabe et bedre grundlag for en mere udbredt anvendelse af orlovsordningen.

Socialdemokratiet hilser enhver forbedring velkommen.

De væsentligste ændringer i forslaget er udvidelse af orlovsperioden fra 36 til 52 uger, og at der åbnes for perioder ned til 1 uges uddannelsesorlov, hvor der nu kræves mindst 4 uger.

[Lone Møller]

Deltidsansatte har problemer med at benytte ordningen. Det muliggøres nu ved, at det tillades, at der udbetales supplerende understøttelse efter de sædvanlige regler ved heltidsforsikredes overtagelse af deltidsstillinger, der besættes ved orlov. Muligheden for en op til to ugers oplæringsperiode i forbindelse med start af en orlovsperiode på mindst 13 uger er en klar forbedring. Der lempes på kravet til erstatningspersonen, således at vikarer kan indgå i orlovsstillinger. Det er dog stadig en hovedregel, at ansættelse i en orlovsstilling skal ske med en person, der er aktuelt ledig, og det er fortsat en betingelse, at afløseren er dagpengeberettiget.

Målgruppen udvides desuden med selvstændigt erhvervsdrivende og medarbejdende ægtefæller. Ordningen forudsætter dog for denne gruppe, at der foreligger dokumentation for ophør med arbejde i virksomheden i orlovsperioden, f.eks. i form af ansættelse af erstatningsarbejdskraft.

Lovforslaget indebærer desuden en række justeringer som konsekvens af ressortomlægningen til Undervisningsministeriet samt Voksenuddannelsesrådets sammensætning.

Dette og forslaget som helhed kan Socialdemokratiet tilslutte sig, og vi tilsiger en hurtig udvalgsbehandling.

Eva Møller (KF):

Jeg er ganske enig med Socialdemokratiets ordfører, fru Lone Møller, i de sidste bemærkninger. Også Det Konservative Folkeparti kan tilslutte sig forslaget som helhed, og vi er også indstillet på en hurtig udvalgsbehandling af det foreliggende forslag. Det er jo et led i et forlig: først aktiveringspakken og derefter de ændringer, vi lavede i aktiveringspakken, fordi vi så, at den ikke havde fået den ønskede effekt.

Jeg vil gerne sige, at for Det Konservative Folkeparti er det meget tilfredsstillende – endog særdeles tilfredsstillende – at det nu er muligt for såvel selverhvervende som medhjælpende hustruer at komme med ind under forslaget. Det synes vi er et godt og rigtigt princip, ligesom vi er utrolig tilfredse med, at man stadig har bevaret den grundlæggende idé med ordningen, nemlig at det skal bero på frivillige aftaler mellem arbejdsgivere og arbejdstagere.

Vi synes også om den smidighed, der ligger i muligheden for, at deltidsansatte kan komme med, og at man kan bruge en, som i forvejen er ansat i virksomheden, til at gå ind i ordningen, samtidig med at man får en anden i uddannelse.

I det hele taget synes vi, der er mange positive elementer, og jeg vil sige fortrinsvis elementer, som er positive set med konservative øjne. Så vi er meget tilfredse med forslaget.

Anders Mølgaard (V):

Som tidligere beskrevet drejer dette lovforslag sig om at fremme og smidiggøre anvendelsen af den eksisterende rotationsordning. I Venstre finder vi det meget positivt, at rotationsordningen nu udvides til også at omfatte de selvstændigt erhvervsdrivende og medarbejdende ægtefæller. For Venstre er det vigtigt, at selvstændigt erhvervsdrivende og medarbejdende ægtefæller opnår samme muligheder som lønmodtagere.

Som bekendt er Venstre med i kredsen af partier, som den 15. februar indgik aftale om dette tillæg, der supplerer aktiveringsaftalen, og derfor støtter Venstre naturligvis lovforslaget.

Køpke Christensen (FP):

Forslaget her, L 202, er jo baseret på myten om, at mængden af arbejde skulle være konstant eller sagt på en anden måde: At der kun eksisterer en bestemt mængde arbejde. Herved konkluderes det faktisk, at arbejdsløsheden kan reduceres, hvis arbejdsmængden fordeles, eller hvis arbejdsstyrken reduceres.

De sidste 30 års arbejdsmarkedspolitiske initiativer har været baseret på denne myte. Arbejdstidsforkortelsen var f.eks. et forsøg på at fordele arbejdet, mens efterlønsordningen og den betalte forældreorlov var et forsøg på at reducere arbejdsstyrken. Men på trods af disse tiltag er den uhyggelige arbejdsløshed fortsat voksende. At disse tiltag ikke formår at reducere ledigheden, skyldes naturligvis, at arbejdsmængden ikke er konstant, som nogle har påstået. Hvis arbejdsstyrken reduceres, reduceres mulighederne for produktivitet samtidig. Den slags tiltag afskærer os fra den mulige velstand, som vil kunne opnås under et mere fleksibelt arbejdsmarked.

[Køpke Christensen]

Generelt ønsker Fremskridtspartiet gradvis at afskaffe de forskellige aktiveringsforanstaltninger, og jeg understreger, at det ikke er, fordi vi er modstandere af en beskæftigelsespolitisk indsats – under ingen omstændigheder – men fordi det nuværende aktiveringssystem årligt koster næsten 14 mia. kr. uden dokumenterede effekter. Vi finder det uhensigtsmæssigt at styrke denne indsats, når det ikke kan dokumenteres, at de hidtidige tiltag har haft beskæftigelseseffekter i positiv retning.

De Konservative var inde på, at reglerne nu også skal gælde for de selvstændigt erhvervsdrivende og deres hustruer. Dér vil jeg sige, at uanset hvem vi taler om, skal man selv betale, når alt kommer til alt. Pengene kan ikke bruges to gange. Vi får skatterne ind, og de skal bruges til det mest fornuftige. Fremskridtspartiet mener ikke, at det her lovinitiativ under nogen omstændigheder kan gøre det bedre og få flere i beskæftigelse. Jeg skal nok forskåne Folketingets medlemmer for at høre på hele partiets program, og hvordan vi ønsker at forbedre . . . – jeg kan se, Socialdemokratiet nikker. Nå, man takker.

Jeg mener stadig væk, at det er noget gennemgribende, der skal til, noget helt andet. Det, vi har set igennem de sidste mange, mange år, har ikke ført til flere i beskæftigelse, tværtom, så vi må nok erkende, at det ikke er den vej, vi skal gå ad, den, der her er fremlagt. Vi er klar over, at det her nyder fremme, at der er flertal for det, men man skal være klar over, at Fremskridtspartiet under ingen omstændigheder føler, at det vil være til gavn for samfundet som sådant eller for de arbejdsløse.

Jette Pors (CD):

På CD's vegne skal jeg kort give tilslutning til forslaget, der er et led i den supplerende aktiveringsaftale fra februar måned.

Det er vores håb, at de foreslåede forbedringer vil få den tilsigtede virkning, så flere vil føle sig fristet til at benytte muligheden for en orlovsperiode.

Vedrørende den ændring i sammensætningen af Voksenuddannelsesrådet, der foreslås, skal jeg blot give mit partis accept.

Dorit Myltoft (RV):

Det Radikale Venstre kan anbefale, at lovforslaget overgives til udvalgsbehandling.

Forslaget skulle gerne give større fleksibilitet og give flere mennesker adgang til at udnytte orlovsmulighederne.

For Det Radikale Venstre er det især glædeligt, at selvstændigt erhvervsdrivende og medarbejdende ægtefæller inddrages. I denne uge har det været fremme i dagspressen, at det især er de mindre erhvervsvirksomheder, der har medvirket til fremgang i eksporterhvervene. Det giver alt andet lige et uddannelsesbehov for virksomhedsejere også. Jeg tænker f.eks. på sproglige færdigheder og indsigt i nyere forskning.

At orlovsordningerne er en måde at få flere ledige i arbejde på, skal da nævnes som et væsentligt gode også.

Merethe Due Jensen (KRF):

Som led i Folketingets mange bestræbelser på at afbøde de værste virkninger af arbejdsløsheden er dette lovforslag et rigtig godt supplement, som vi meget gerne støtter – ikke fordi vi mener, det får den helt store effekt, men fordi man ikke bør anklage os for, at vi ikke vil gøre noget for de arbejdsløse.

Med dette lovforslag skabes nu mulighed for, at de, der er i arbejde, og som gerne vil videreuddanne sig, giver plads for en arbejdsløs kollega i den tid, man er i uddannelse.

Jeg kan kun håbe på, at dette lovforslag på sigt vil skabe flere arbejdspladser, idet den dygtiggørelse, som mange privat ansatte nu får mulighed for at komme i gang med, vil medvirke til en mere varig vækst i beskæftigelsen.

Jeg vil samtidig understrege, at det er med tilfredshed, jeg ser, at lovforslaget også kommer til at omfatte selvstændigt erhvervsdrivende og deres medarbejdende ægtefæller. Det er jeg meget glad for. Det er en gruppe, som ofte har været overset. Vi skal være meget glade for de selvstændige, fordi denne gruppe ofte accepterer en indtjening, der er lavere end dagpengeydelsen, fremfor at ligge det offentlige til byrde. Ordningen kan for mange selvstændige blive et skub i den rigtige retning, fordi der også blandt gruppen af selvstændige er behov for uddannelse og nytænkning. Og uddannelse kan bidrage til en forbedring af de selvstændiges situation.

Det er mit håb, at rigtig mange vil benytte sig af denne ordning, og jeg skal samtidig anbefale ministeren, at kendskabet til og infor-

[Merethe Due Jensen]

mationen om ordningen specielt tilgår de selvstændigt erhvervsdrivende.

Rahbæk Møller (SF):

Jeg skal bare bekræfte, at dette er en del af et forlig, som vi er med i, så vi støtter selvsagt lovforslaget.

Undervisningsministeren (Ole Vig Jensen):

Jeg kan også i denne sag takke ordførerne for en meget positiv modtagelse af dette lovforslag.

Jeg var meget glad for de ledsagende bemærkninger, som en række af ordførerne havde til lovforslaget her.

Kun ét parti, Fremskridtspartiet, faldt fra, og det må vi jo så leve med i denne sag, og jeg er hr. Køpke Christensen taknemlig for, at man ikke benyttede lejligheden til at fremlægge et helt selvstændigt fremskridtsprogram for beskæftigelse og ledighed. Jeg ville måske også tro, at formanden kunne træffe at påtale, at det lå uden for dette lovforslags rammer.

Men med de bemærkninger, der er faldet, tager jeg det for givet, at vi får et hurtigt udvalgsarbejde, som jeg medvirker til så langt, jeg overhovedet kan, og får dette lovforslag vedtaget, så virkningen af lovforslaget – det er den, vi efterlyser – vil kunne ses forholdsvis hurtigt.

Så skal man selvfølgelig være opmærksom på, at denne forbedring af loven om uddannelsesstøtte er – og kan blive – en forløber for en mere omfattende orlovsreform, som regeringen arbejder på at kunne fremlægge i næste folketingssamling.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Tredje næstformand (Lilli Gyldenkilde):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Uddannelsesudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 25:

Forslag til folketingsbeslutning om tildeling af statens uddannelsesstøtte til enkeltfagskursister.
Optaget af Rahbæk Møller (SF) og Ebba Strange (SF).
(Fremsat 20/11 92).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Undervisningsministeren (Ole Vig Jensen):

Det pågældende beslutningsforslag var trukket tilbage af regeringen, men ønsket opretholdt af Socialistisk Folkeparti.

Forslaget begrundes med, at det af den SU-bekendtgørelse om stramning af reglerne om SU til enkeltfagsundervisning, der forelå på tidspunktet for forslagens fremsættelse, fremgik, at den ville føre til en udstødning af de uddannelsesfremmede voksne. Der er tale om de SU-regler, der skulle træde i kraft den 1. januar 1993.

Efter forslaget skal undervisningsministeren give mulighed for dispensation fra det ugentlige minimumstimetal ved enkeltfagsundervisning for uddannelsessøgende over 23 år eller med forsørgerpligter. Timetallet skal efter forslaget dog kunne nedsættes til 20 timer ugentlig.

På det tidspunkt, hvor forslaget blev fremsat, var det ugentlige timetal på 28 timer. Dette er imidlertid med virkning fra 1. januar 1993 nedsat til 23 timer ugentlig. Reglen om de 28 timer nåede således aldrig at træde i kraft. Den blev ophævet igen, fordi den viste sig at være for restriktiv.

For at få SU til enkeltfagsundervisning skal de uddannelsessøgende ikke alene opfylde et timetalskrav, det er også en betingelse, at undervisningen skal gennemføres på 23 måneder.

Jeg kan ikke gå ind for forslaget i den nuværende form. Forslaget forudsætter en vanskelig konkret afvejning og vil derfor være vanskeligt og ressourcerkævende at administrere. Det vil heller ikke fremme bestræbelserne på at gøre SU-administrationen hurtig og brugervenlig – noget, vi jo alle sammen er ganske optaget af.